

трансферної системи, особливе місце в якій належить системі оцінювання рівня фахової підготовки випускника, зобов'язує кожного викладача вивчати досвід зарубіжної та вітчизняної вищої школи, творчо використовувати його у своїй практичній діяльності.

Список використаних джерел

1. Булах І.Є. Створюємо якісний тест: навч. посіб. / І.Є. Булах, М.Р. Мруга. – К. : Майстер-клас, 2006. – 160 с.
2. Дьяченко М.И. Психология высшей школы / М.И. Дьяченко, Л.А. Кандыбович. – Минск, 2003. – 228 с.
3. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: навч. посібник / Т.І. Туркот. – К. : Кондор, 2011. – 628 с.

**ОЦІНКА ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ
«ОФТАЛЬМОЛОГІЯ»**

Ряднова В.В., Безкоровайна І.М., Воскресенська Л.К.

Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія»

Розглянуто питання одного з найважливіших розділів педагогічного процесу в медичному виші – клінічної підготовки студентів та опанування ними практичних навичок за фахом. Показано, що застосування рейтингової оцінки знань у вищих медичних закладах дозволяє мотивувати студентів до засвоєння знань та оволодіння практичними навичками при вивченні дисципліни.

The discussed questions of one of the most important sections of the pedagogical process in a medical college are the clinical training of students and acquiring practical skills by profession. It is shown that use of a knowledge rating assessment in higher medical institutions can motivate students to acquire knowledge and master practical skills when studying the discipline.

Ключові слова: знання, оцінка, рейтинг, практичні навички.

Діагностика результатів навчання – обов'язковий компонент освітнього процесу, який дозволяє викладачам і студентам судити про ефективність навчання. Освітня діагностика – досить складний і багатоплановий аналітичний процес, провідною метою якого є введення необхідних перетворень, коректив у різні форми навчального процесу. При цьому впроваджуються й адаптуються нові педагогічні технології, використовуються додаткові методи і засоби навчання.

Аналіз і оцінка досягнутого виконуються за допомогою засобів педагогічного контролю і самоконтролю, які дозволяють досить точно виявляти рівень і якість засвоєних студентами знань, умінь, навичок і ступінь сформованості навчальних дій. У цьому складному процесі відмітка є лише умовною позначкою і може бути замінена рейтинговим балом. У практиці вищої медичної освіти студенти стикаються з кількома видами контролю знань (попередній, поточний, рубіжний і підсумковий). До форм традиційного контролю належать письмові роботи, співбесіди, тести і ситуаційні задачі. Грамотно підібрані за змістом методи і форми вкрай важливі й актуальні.

Тестування і розв'язання ситуаційних завдань виявляють розуміння студентами зв'язку між теоретичним матеріалом і практичними діями. Результати оцінювання знань і дій студентів мають стати об'єктом їхніх власних інтересів, служити для них постійним і надійним показником успішності просування до обраної професії.

Базою реалізації достовірної системи контролю стало всебічне використання комп'ютерів, технічних аудіовізуальних систем і сучасні форми їх застосування, що відображають умови професійної діяльності медичного працівника, зокрема імітаційні ділові ігри, які також з успіхом можуть впроваджуватися на базі комп'ютерної техніки. Комп'ютерне забезпечення підвищує рівень, ступінь об'єктивності оцінок і висновків, робить знання досяжними для кожного студента з урахуванням його особистісних особливостей, індивідуального стилю діяльності, темпу навчання. Викладач за допомогою контролюючо-оціночних процедур виявляє рівень сформованості основ професійної діяльності, ступінь мотивації до конкретного предмета, дисципліни і професії в цілому, рівень інтелектуального, психологічного, морального розвитку студентів з урахуванням їхніх індивідуальних особливостей і характеру міжособистісних відносин.

Завдання і запитання для контролю первинних знань служать для самопідготовки і самоконтролю студентів. До початку заняття доцільно усвідомити знання загальнотеоретичних питань, основних визначень і класифікацій, а також уміння виконувати різні діагностичні та лікувальні дії за раніше вивченими дисциплінами і темами навчального плану. Форма завдань має відповідати таким вимогам: бути чіткою, передбачати однозначні відповіді або стислі розв'язання. У медичних вишах широко використовуються тести, в яких студентам із кількох відповідей на питання пропонується вибрати правильну. Однак цього недостатньо, щоб оцінити знання студента, бо відповідь може виявитися випадковою (обраною навмання). Для підвищення достовірності такого контролю рекомендується в одному завданні використовувати кілька тестів. Компактнішими є схематизовані завдання-таблиці, в яких студент має одночасно вказати взаємозалежність ряду явищ, виділити субпідрядні та причинно-наслідкові зв'язки.

Розуміння студентами орієнтирів для оцінки результатів їхньої навчальної та практичної діяльності вкрай важливе. Для цього необхідні конкретні предметні знання, смислові та змістовні поняття фундаментальних дисциплін, а також сформовані пізнавальні та практичні навички, які проявляються в здатності до нормативної і творчої діяльності, професійного спілкування і деонтологічної поведінки.

У традиційному, інформаційному підході основна увага приділялася зовнішнім освітнім продуктам. За особистісного орієнтування важливими факторами і критеріями стали становлення людини, фахівця, розвиток його професійно значущих якостей. До новацій освітньої діагностики можна зарахувати успішне використання на деяких кафедрах медичних вишів принципів рейтингового контролю. За допомогою рейтингового контролю

самостійної роботи студентів оцінюються окремо результат виконання завдань кожного виду занять і результати окремих етапів роботи. Оцінка (бали) за кожен окремих модулів залежить від якості й термінів виконання всіх завдань. Загальна оцінка діяльності студента визначається сумою балів, отриманих за окремими модулями і видами завдань.

На кафедрі оториноларингології з офтальмологією у викладанні дисципліни «Офтальмологія» використовується рейтингова система оцінки знань і практичних навичок студентів під час проведення практичних занять і підсумкового модульного контролю.

На кожному практичному занятті оцінювання знань студентів починається з перевірки первинного рівня знань за допомогою виконання тестових завдань. У кожного викладача є еталони відповідей, за допомогою яких перевіряються написані тестові завдання. На другому етапі студенти з допомогою викладача розглядають матеріал із теми заняття і цілеспрямовано поповнюють відсутні знання, використовуючи наявний на кафедрі ілюстративний матеріал і методичні посібники. На третьому етапі студенти разом із викладачем проводять консультацію хворих за темою заняття, використовуючи теоретичні знання. На цьому етапі оцінюються вміння студента налагодити контакт із пацієнтом, детально з'ясувати скарги, дані анамнезу, правильність виконання методів дослідження на об'єктивному обстеженні пацієнтів, вибір адекватних методів функціонального і лабораторного обстежень для обґрунтування діагнозу, вміння інтерпретувати отримані дані для встановлення діагнозу, повнота і послідовність формулювання діагнозу, вміння грамотно, логічно вибрати метод лікування.

Четвертий етап – завершальний – передбачає розвиток у студентів клінічного мислення. Охоплює аналіз кількох ситуаційних завдань із досліджуваної патології, але з різними наслідками залежно від правильності вибору лікарської тактики і лікування.

На підсумковому модульному контролі знань з дисципліни оцінка складається з балів за комп'ютерний контроль, який містить тестові завдання і клінічні задачі (подібні до задач з «Крок-2»), та виконання необхідних для засвоєння дисципліни практичних навичок.

Отже, безперечні переваги рейтингового контролю полягають у надійності, змістовій і конструктивній валідності, реалізації мотиваційної та виховної функцій, розвитку навичок самооцінки, у формуванні досвіду самоконтролю. Для майбутнього медичного працівника важливу роль відіграють такі особистісні якості як цілеспрямованість, рефлексія, здатність генерувати гіпотези, ідеї, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, смислове і системне бачення процесів і явищ, ініціативність, адекватна самооцінка.

Список використаних джерел

1. Жуковська А.Л. Проблема оцінювання успішності студентів / А.Л. Жуковська // Науковий пошук молодих дослідників: збірник наукових праць / [ред. Єремєєва В.М.]. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2005. – Вип. 2. – С. 101-104.
2. Сидоренко С. Формування Європейської зони вищої освіти / С.Сидоренко // Вища освіта України. – 2004. – № 1. – С. 27-35.
3. Ряднова В.В. Проведення контролю знань студентів із дисципліни «Офтальмологія» / В.В. Ряднова, Л.К. Воскресенська // Актуальні питання якості медичної освіти // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. – Тернопіль, 2016. – Т. 1. – С. 260-262.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ ПІДГОТОВЧОГО ВІДДІЛЕННЯ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН

Савицька Т.В., Трусова Л.В.

Вищий державний навчальний заклад України "Українська медична стоматологічна академія"

Розглянуто види і деякі особливості контролю якості писемного мовлення студентів підготовчого відділення ВДНЗУ «УМСА». Також проаналізовані об'єктивні й суб'єктивні труднощі, які виникають у студентів, та шляхи їх подолання.

The article is devoted to identifying the main types and some features of the quality control of the students' written speech at the Preparatory Department of the HSEE of Ukraine «Ukrainian Medical Stomatological Academy». Objective and subjective difficulties, which arise during studying and ways of their solving have been analyzed.

Ключові слова: читання, аудіювання, говоріння, письмо, поточний контроль, тематичний контроль, поетапний контроль, підсумковий контроль.

Комунікативно-орієнтований підхід до викладання української й російської мов як іноземних на підготовчому відділенні ставить на меті формування в студентів умінь і навичок у різних видах мовної діяльності: читанні, аудіюванні, говорінні та письмі, забезпечуючи можливість оволодіння обраною спеціальністю і спілкування в умовах іншомовного середовища. Навчання розглядається як єдиний взаємопов'язаний процес, спрямований на отримання студентами як загальних, так і специфічних навичок та умінь. У навчальному процесі важливу роль відіграє систематичний контроль якості знань студентів, сформованості певних навичок. Вдало організована і виконана діагностична робота допомагає викладачеві оцінити якість засвоєння матеріалу; проаналізувавши результати, виявити недоліки і запропонувати шляхи їх усунення. Студенти ж мають можливість побачити результати своєї роботи, почути оцінювання викладача і, зробивши висновки, змінити на краще свою підготовку або ж звернутися по допомогу.

Види контролю знань російської й української мов слухачів підготовчого відділення визначені програмою дисципліни і навчальним планом підготовчого відділення. Нами перевіряються навички аудіювання, читання, говоріння і письма. Контроль перших трьох видів діяльності виконується як усно, так і в письмовій формі. Систематичний контроль (поточний, тематичний, поетапний і підсумковий) стимулює регулярну навчальну роботу слухачів.